

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PART POLITIKAI LAPJA

A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

megjelen hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
 ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előljárók, papok és gazdasági egyesületi tagok egész évre 8 K, tisztek, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Egy példány ára 10 fillér. Helyközi telefon 15. sz.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGHPÁL
 LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magánhirdetések négyzet cm. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyílt-térre 10 K. Díjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári osek- és kié-ing 10,489. szám

Magyar alkotmány.

Alkotmánynak nevezzük azt a legdrágább kincsünket, amelynek az a legfontosabb ismertető jele, hogy nincs. Olyan ez, mint a mesebeli király palástja, amelyről ugyan a leghitelesebb okiratok is elismerték, hogy a legdrágább, legfinomabb szövetből van, de az az egyetlen csekély hibája van, hogy senki se látja. Ilyen a mi politikai életünk is. Minden a lehető legalkotmányosabb formákban történik. Mindenre akad valami paragrafus, a melyre rá lehet mutatni, hogy ime, ezt így követeli a törvény és másképpen megvalósítani nem is lehet. Szóval olyan alkotmányunk van, amelyet bárki, aki nem magyar, a legridegebb abszolútizmusnak tarthat. Vagy alkotmány-e az olyan törvénygyűjtemény, amelynek az a sajátja, hogy akármilyen törvénytelenséget is alkotmányos, törvényes formába szoríthat? Alkotmány-e az olyan Prokrustes-ág, amely egyformán jó hosszú és rövid embernek olyképp, hogy a rövidet egy kicsit kihúzzák, a hosszúnak meg egy kicsit lemetélnék a lábáról?

A legutóbb történtek még csak megerősítettek bennünket azon hitünkben, hogy alkotmányunk fávólról sem olyan szilárd és megbízható épület, melyre következő esztendő, sőt évszázadok fejlődését építhetnők. Amíg fejedelmi szó és nem fiskális rabulisztika magyarázta a törvény egyes szakaszait, addig garanciánk lehetett arra, hogy ami alkotmányunkból is azt fogják kimagyarázni, ami benne van és nem arra fognak súlyt fektetni, amit elhallgat. De Ausztria látva, hogy erőszakkal nem bír velünk, most ügyvédi fogásokhoz fordul és apellál ami ugynevezett és közmulatság tárgyú szolgáló lovagiasságunkra, amelynek az a legszomorúbb eredménye, hogy rögtön igazat adunk ellenségünknek, ha csak némileg is törvényes, azaz alkotmányos látszatot tud adni érvelésének.

Nagyon szomorú és lesújtó tény ez, melynek még igen sok keserves családást fogunk köszönhetni.

Amikor szillogizmusokkal és dialektikával alkotmány ellenes cselekedeteket az alkotmányosság látszatával ruháznak fel, akkor nekünk nem az a dolgunk, hogy beletörődjünk a változhatatlanba, hanem igenis oda kell törekednünk, hogy hasonló eset előfordulását legalább a jövőben megakadályozzuk.

Ha olyan az alkotmányunk, hogy minden jogtiprást alkotmányos formába lehet bujtatni, akkor ezt az alkotmányt meg kell változtainunk, hogy legalább a jövőre nézve vértézve legyünk hasonló dolgok ellen.

Ne higgye senki, hogy az alkotmány, örök időkre szóló mű. Igaz, vannak sarkalatos pontjai, melyek hosszú időkre szólnak, amint a magyar alkotmány is évszázadokon át fejlődött, de ezt úgy kell magyaráznunk, hogy az ilyen alkotmánynak nem szabad a fejlődés egy fokán megállania, hanem csak arra kötelez, hogy további fejlődésében is következetes és az alap gondolatnak megfelelő legyen. Alkotmányunk utolsó nagyobb változása a kiegyezés volt. A külpolitikai eseményektől teljesen megtört és elgyötört Ausztria állt akkor velünk szemben, mint alkudozó fél és nekünk meg volt az a rettenetes hibánk, hogy egy szavazattöbbséggel elfogadtuk Deák javaslatát, mely évszázadokra lekötötte kezünket a szabad fejlődés tekintetében...

Értjük, hogy Ausztria görcsösen ragaszkodik ehhez a kiegyezéshez, melynél jobbat az ő szempontjából tekintve, nem igen nyerhetett volna. Az azonban nem ok arra, hogy mi Ausztria e ragaszkodását utánozzuk és a magunk részéről is szentnek és sérthetetlennek tartjuk a kiegyezést. Nem. Sőt ellenkezőleg. A milyen mértékben ragaszkodik ellenfelünk ehhez a szerencsétlen szörnyszülöthöz, ugyanolyan mértékben kell nekünk azt elvetnünk magunktól.

Adja Isten, hogy ez a perc, mentől előbb bekövetkezhesék...

POLITIKA.

Az önálló bankért.

A vasárnapi gyűlésen, melyen az ország minden részéből, így Székelykeresztúrról is többen résztvettek, a határozati javaslat, melyet egyhangúlag, nagy lelkesedéssel fogadtak el, szószerint így hangzik:

Budapesten az 1909. évi június hó 6-án tartott országos függetlenségi nagygyűlés kimondja:

1. Feltétlenül ragaszkodunk ahhoz, hogy az ország világos joga és törvénye szerint az önálló magyar nemzeti bank 1911. január 1-én felállíttassék;

2. rendületlen bizalommal viseljük az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt iránt és elvárjuk a párttól, mely a nemzet tulajdoni többségét képviseli, hogy megalkuvást nem ismerő eréllyel és lankadatlan

buzgósággal tartson ki továbbra is gazdasági önállóságunk eme első lépcsőfokának kivívásában;

3. hálás köszönettel és elismeréssel adózunk pártunk nagynevű vezére Kossuth Ferenc és a párt azon országos nevű vezérférfiai iránt, kik ebben a nagy kérdésben a nemzet hatalmas és ellenállhatatlan erejét életre keltették: az ő érdemüknek tudjuk be, hogy ebben a kérdésben alkalom nyílt az ország összes függetlenségi pártjai közvéleményének egységes megnyilatkozására.

Kossuth és Andrássy a királynál.

Megtörtént a várva-várt két audencia, a melyen egyrészt Kossuth Ferenc, mint a függetlenségi párt vezére, másrészt Andrássy Gyula gróf, mint az alkotmánypárt vezére, megtették előterjesztéseiket a királynak. Kossuth Ferenc feltűnő hosszú ideig volt a királynál s előterjesztette a maga külön kibontakozási javaslatát, a melynek léteiről a politikai világnak van tudomása, de a melynek tartalmát csak néhány beavatott ismeri. Így hát teljesen jogos az a cáfolat, amely több lapnak egy budapesti estilap nyomán közölte Kossuth-fele memorandum tervezetét. Ilyen állir az a B-esben elterjedt verzió is, hogy Kossuth Ferenc a királyi audencia után egyenesen a Belvedere-palotába ment volna Ferencz Ferdinánd trónörököséhez.

A kihallgatások, mint előrelátható volt, nem hozták meg a döntést. A király előtt fekszik két javaslat a válság megoldására. Ő felsége mind a két javaslatot tudomásul vette, Kossuthal, illetve Andrássyval megbeszélte és a döntést fenntartotta magának, úgy, hogy egyelőre a politikai helyzetben a legesekélyebb változás sem történt. A döntés esetleg hosszabban is elhúzódhatik, de a legjobb esetben is csak néhány nap múlva történhet meg.

A vármegye közigazgatási bizottsági ülése

A vármegye közigazgatási bizottságának június havi ülése tegnap, 9-ikén folyt le. Az ülésen a főispán távolléte folytán Sebesi János dr. elnökölt. Helyette az alispáni jelentést Paál Árpád dr. főjegyző olvasta fel, aki az ülés jegyzőkönyvét is vezette. Ugy az alispáni, mint az árvászéki elnöki jelentés, az ügymenet rendes folyásáról számoltak be. A többi rendes havi jelentés során a tisztii főorvos jelentette, hogy a vármegye közegészségi állapotai május hóban elég kedvezőek voltak; megemlítésre méltó számmal hörgöhurut, vörheny, fültömrigy daganat és hasihagymáz fordultak elő. A vármegyei közkörházban 248 beteg ápoltatott, orvosrendőri hullavizsgálat 13 esetben történt.

Élénk megbotránkozást keltett a kir. tanfelügyelő jelentésének az a része, mely szerint Parajdon a Steinféle korcsmában a pálinkaméréshez iskolaköteles koru gyermekeket használtak fel, a kik ekközben teljesen lerészegedtek a szervezetet romboló italtól. Az ügyet kiadták az alispánnak, hogy a legezígorubb eljárást indíttassa meg. Az államépítészeti hivatal főnökének jelentése szerint az állami utak állapota, éppen úgy, mint a törvényhatósági közutaké, kielégítő volt; a héjjasfalva—csikgyimesi vonalon a szükséghez képest javítások történtek. A héjjasfalvi hid teljesen készen van, még csak a terhelési próbákat tartják meg s a jövő hónapban már a hidat át fogják adni a közforgalomnak. A Homoród vidékén a hidaknak és utaknak az árvíz által okozott kisebb-nagyobb sérülései legnagyobb részét kijavították. Szobotka műszaki tanácsos egyuttal ismertette a kereskedelmi miniszternek azt a rendeletét, mely a közutakról és vámookról készített törvényjavaslat tervezetének véleményezésére vonatkozik. Az államépítészeti hivatal részéről azt javasolja, hogy a közigazgatási bizottság az utadominimum eltörlése mellett foglaljon állást olyképpen, hogy a mi deficit így mutatkozna, azt a törvényhatóság terhéről az állam vegye át. Javasolja egyuttal, hogy az utaknak eddig fennálló négyfelé való felosztása (állami, törvényhatósági, járási és községi ut) helyett csak három osztály legyen, még pedig állami, törvényhatósági és községi ut. Valentsik Ferenc dr. tisztii főügyész a javaslat első része ellen határozottan állást foglal. A legszegényebb nép adóitól való mentessége a közép osztályra és a 4—5 holdas földek tulajdonosaira igazságtalanul nagy megterhelést hárít. Legalább ennek az egy adónak a viselésében vegyen részt a napszámos osztály is, mely ha egy napszámot oda fizet, ezt nem sinylti meg úgy, mint a kisbirtokosok és a középosztály, mely maholnap megélni is képtelen, másrészt meg amugy is mindentelől nagy jótékonsági adózásoknak van alávetve. Azzal pedig, hogy mindenféle terheinket az államra toljuk, még nincs gyökeresen orvosolva a baj, mert hiszen végeredményében így is az adófizető polgárság fogja viselni. A bizottság ebben a szellemben az utadó minimum fentartása mellett határozott (a mi megfelelt a törvényhatóság tavaszi közgyűlésén hozott erre vonatkozó határozatnak is.) A postaügynökségekre vonatkozó jelentések után különös érdeklődést keltett a kereskedelmi miniszternek az a leirata, mely szerint a harmadik vonatpár létesítése miatt szükséges építkezések költségeire 30,000 koronát engedélyezett. A bizottság ez intézkedést örvendetes tudomásul

veszi és egy feliratban azt megköszönve kéri, hogy a harmadik vonatpár már lehetőleg október elsejére létesíttessék, a megfelelő csatlakozásra pedig figyelem fordításék. Így végre ez a sokat sürgetett ügy is dűlőre jut.

Ezekután Stratzinger Emil kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelenti, hogy a múlt hónapban egyenes állami adó befolyt 30784 korona 63 fillér, a múlt év május havában 3325 K 54 fillér, tehát 2450 K 94 fillérrel több, mint a f. évben. Hadmentességi díjban 404 K 32 f folyt be, míg a múlt év május havában 391 K 96 f volt a bevétel, tehát a f. évben 34 K 36 fillérrel több. Bélyegilleték fejében a bevétel 14502 K 97 f volt, a tavaly 12678 K 1 f, tehát az idén májusban 1824 K 96 f-el kedvezőbb volt az eredmény. Fogyasztási és italadó fejében 52415 K 4 f folyt be, a mi a múlt évi 60443 K 34 f-hez képest 8028 K 30 f csökkenést jelent. Dohányjövődék címén 48526 K 92 f szaporította a bevételek összegét, a múlt májusában 43412 K 5 f, tehát 5146 K 87 f emelkedés. Ideiglenes házádomentesség nem engedélyeztetett.

A főállatorvos jelentése szerint az állategészségügy kedvezőtlenebb volt, mint a megelőző hónapokban, amennyiben az állatok közt különböző járványos betegségek uralkodtak. Lépfene, rühkór, veszettség, sertésorban és sertésvész több helyen fordult elő. Az egyes alispáni előadói javaslatok során említést érdemel az etédi községi képviselőtestület megalakításának az ügye, a melyet Gagy Lajos abból az okból megfeleltetett, mert a közgyűlés napját nem (a mint ezt a törvény megállapítja) a főszolgabíró, hanem a jegyző tűzte volt ki. A bizottság a felelősségnek Paál Árpád dr referálása alapján, helyet adott és a

választást megsemmisítette. Érdeklődést keltett a parajdi erdőbirtokosság birtokvásárlásának az ügye is, melyet Keith Ferenc dr tiszteletbeli főjegyző ismertetett. Az erdőbirtokosság ugyanis az erdejét eladta 50000 koronáért; ezt az összeget a miniszteri rendelet értelmében, adósságainak fedezésére és gyümölcsöző elhelyezésre kellett volna fordítania. A birtokosság pedig minden előzetes engedély nélkül egy ingatlan vásárlását határozta el, a melynek fejében 12000 koronát már előre is lefizetett, s ezenkívül a birtokosság összes vagyonát megterhelte. A bizottság úgy határozott, hogy a vonatkozó összes iratokat bekéri s birtokossági határozat végrehajtását addig is felfüggeszti. Ezenkívül megsemmisítették a székelybethlenfalvi közbirtokosság utvételi ügyben hozott határozatát is.

Még több más kisebb jelentőségű községi és személyi ügy letárgyalása után az ülés 12 óra felé ért véget.

Iparában él a nemzet.

Indítvány a magyar iparos ifjúság tömegesebb képzése és a magyar ipar fejlesztése érdekében.

A című irt magasztos jelmondat átérzésével óhajtom Udvarhelyvármegye s egyidejűleg édes magyar hazánk néptanítóinak figyelmét a magyar ipar fellendítésének és az ipari munkások képzésének oly kiválóan fontos nemzetgazdasági kérdésére irányítani.

A néptanítói kar lankadást nem ismerő, önzetlen munkásságának eredménye, hogy a székelyföldi kirendeltség megbízottjai vármegyénként és községenként oly kiváló, szép eredményeket értek el az ős termelés terén, ennek a munkás néptanítói karnak kínálkozik hazafias, szent kötelességgel, a magyar iparpártolás-

az ipari munkások szerzése és elhelyezése, az ipari foglalkozásoknak ismertetése és a hazai ipartermékek fogyasztására való buzdítás által.

Sem városi, sem falusi népiskoláinkból egyetlen 12 évet betöltött, egyelőre fiú növendéket se bocsásunk el, amíg leendő életpályájáról magunknak tájékozást nem szereztünk s a kinek jövője semmi irányban még nincs kijelölve, buzdítsuk, bátorítsuk az iparos pályán való boldogulás keresésére.

Vármegyei központok s később vidéki körzetek szerint is létesítsünk iparos tanonc-elhelyező osztályokat s azok élére állítsunk egy-egy ügyvezető bizottságot, a hová minden tanító bejelenthesse az iparos pályára menni szándékozó tanulókat s viszont a mesterek is bejelenthessék inastartó szándékukat, mely bizottság aztán a fennálló hivatalos ilyen irányú szervezetek segítségével és önállóan is mentől több tanoncot helyezhetne el itthon.

Kiinduló pontja és alapja lenne ez vármegyénkben egy iparostanonc otthon létesítésének is, melynek révén azon tanulók, akik nem akarnának a mesterektől nyerni ellátást, gondozásban és teljes ellátásban részesülhetnének. S oly m o s s y Endre ideális lelkű, oly korán elhalt képviselőnk eszméje ezen tanonc otthon létesítése s nekünk ezt fáradhatatlan tevékenységünkkel valósulás elé kell vinnünk, a kilátásba helyezett állami segítség igénybevételével.

Az ipari és kereskedelmi érdekek lelkes felkarolásával megnyernők mi Székelyföldön működő tanítók azt is, hogy a miképpen a földmívelési miniszterium gazdasági kirendeltséget létesített, úgy a kereskedelmi miniszterium is az ipari és kereskedelmi tevékenység anyagi és szellemi támogatása végett „Székelyföldi ipari és kereskedelmi kirendeltséget“ létesítene.

Természetes, hogy ezen működésünk a háziipar támogatására is kiterjedne.

Vármegyénk s általában a magyar tanítóknak szervezkedése, magyar iparos és kereskedő tanoncoknak se-regestől való kiképztetése, az egyféle iparágban dolgozó kisiparosoknak szövetkezeti alapon, közös műhelybe való tömörítése és a mi iparosaink által termelt cikkeknek fogyasztásával kell megalapozzuk ipari államiságunk s ezzel együtt nemzeti vagyonsodásunk oly torrón óhajtott jövőjét.

Ha van egy családban több testvér, ne keresse mindenik fiú boldogulását az oly sovány kenyéret nyújtó tisztviselői pályán, de legyen a mai állapotnak fordítottja, midőn a tehetséges egyének a kereskedelem és ipar terén keresik egyéniségük érvényesítését s csak az menjen hivatalba, akinek kevesebb a kombináló és üzleti tehetsége, mert a hivatalok alkalmazottainak 80—90 százaléka nem önállóan, saját akaratá és tervei szerint, de a fennálló törvények, utasítások és a hivatali főnök rendelkezése szerint végezi teendőit s így a legfényesebb tehetség és legjobb munkaerő is csak időrendben juthat el odáig, hogy elért fizetésével megélhetését biztosítsa, vagyonszerzésről pedig szó sem lehet.

Csak egészségtelen állapot az, hogy az üresedésben levő legkisebb hivatali állásra is ezrével tódulnak a diplomás emberek s ugyanakkor ipari és kereskedelmi munkásokban felette nagy a hiány. Hazánkban — sajnos — a malomipart kivéve, igen kevés elsőrendűen fejlett iparágunk van s így a külföldiek — legtöbbit az osztrák — terményeinket, mint nyersterményeket és felgyártmányokat viszik el tőlünk, hogy aztán, mint kész, finom árut, annál drágábban küldhessék ismét vissza hozzánk.

Hogy pedig e téren való teendőinket mentől alaposabban megismer-

Tárca.

Apám sirjánál . . .

Irtá: Király Péter.

A természet pompába öltözött,
Tarka virágok ékes milliárdja
A levegőbe mézillatot önt,
A gondviselő Istent úgy imádja . . .
— Szent orcad előtt leborulok én is
Mindenható örökdicő természet . . .
Téríts magadhoz nagy Isten oh téríts,
Könyeimtől nem láthatom ösvényed . . .
Azt a szent ösvényt, melyen az imád-

[ság]
Fölszáll tehozzád és meghallgatód, —
Azt az ösvényt, melyen járnai kiváltság
Mert odahull gyógyító balszomod . . .
Oh könnyűlet szent Istene nézd el
Hogy küzködöm a kétségbeeséssel
A mely erőt vesz gyarló lelkemen,
Hogy apámat el kellett vesztenem!
— Oh mért engedted a szörnnyű ha-

[lálnak,
Hogy elragadja az édes apámat,
A ki engemet úgy tudott szeretni,
A mint e földön nem szerelhet senki.
. . . És a halál agyontiport, legázolt
Szeretetet, oda'dó szívjóságot
Garázdálkodván, mint a ki megőrül . . .
. . . Te intézted ezt oh Isten fe-

[lülről?]
Boesásd meg nekem, ha vétkezik
[ajkám,
Gyötrő fájdalom okozta zavarban.

Az Isten ajka, ha parancsra nyillik,
Legirtózatóbb parancs a halál,
Bár születésünk percétől a sirig
Sorsunk könyvében mindig írva áll,
Mégis rejtelmes, kifürkészhetetlen
Az Istenség pecsételt tika tán . . .
— Te örökre elhagyta volna engem
Felejtethetetlen drága jó Apám,

Vagy egy boldogabb élet hajnalán
Lehet-e még, hogy egymást újra lássuk,
Lehet-e még viszont találkozásunk!?

Mint maga az élet, semmi sincsen
[tán itt
Egy napról a másra olyan nyomorult,
Ma még reánk az öröm napfénye
[világít,

Holnap tán a halál gyilkos keze sújt,
Elrabolja tőlünk könnyörtelen kézzel,
A kinek lelkével lelkünk összeforrt,
Rendelkezik vélünk változó szeszély-

[lyel,
Osztoget számunkra üdvöt és pokolt . . .
. . . Nekem is ilyen sors jutott osz-

[tályrésztül.
Tegnap még sütött az öröm napja rám
S ma, a temetőben ujsirhalom készült,
A te sirod, kedves lelkem jó Apám!

Pihenj békén, oh én imádozt halottam!
Nyugodalmad csöndjét ne zavarja más,
Csak az én lelkemből — érted —
[meghatottan

Istenhez fölszáll hő imádkozás! . . .
Pihenj békén! A ki a szent szabad-

[ságért
S a hazáért, mint Te annyit áldozott,
Kire a sors annyi érzékeny csapat

[mért,
Mint a mennyit te rád, te drága ha-

[lott . . .
Oh az megérdemli, hogy a haza földje
Magához ölelje hü porsátorát,
Megérdemli e sir mindenik göröngye
Az én fájó könnyem omló záporát!

(Zovány.)

Király László — szerző édesapja —
született Szilágy megyében Zoványon
1830. évi május 2-án. Az 1848-ik
év december hónapjában, mint nem-

zetőr lépett hadi szolgálathoz s a
„Kalotaszeg“ vidékén fellázadt oláhok
ellen több rendbeli véres harcban
részt vett. 1849 elején honvéddé
lett s mint őrmester küzdötte végig
a szabadságharcot. A felső Tisza
vidékén, Rakamaz közelében az osz-
trákok ellen vívott diadalmas csatá-
ban súlyos sebet kapott. Egy kard-
vágással fejét mélyen bevágták s bal
fület teljesen levágták, melyet visz-
szavartak ugyan, de az egész éle-
tében félig lehasítva (tökéletlenül
felvarrva) maradt. Sebei 6 hét alatt
begyógyultak s ismét visszatért csa-
patához a harcra. A világsi fegy-
verletétel híre őket 1849. év augusztus
havában Zsibó mellett érte. Itt táboroztak akkor. Parancsnokuk egy
„Kazinczy“ előnevű főtiszt volt. A zász-
lój, a melynél ő szolgált, Zsibó
mellett felosztott s a harcosok fel-
szólítottak, hogy ki-ki a legrövidebb
uton térjen haza. A szabadon bo-
csátott harcosok közül azonban egy
„Latinovics“ előnevű honvédnagy
buzdítására 280—300 főből álló sza-
badcsapat alakult, mely a fegyverle-
tételt megtagadta. Köztük volt Király
László is. Ez a szabadcsapat füg-
getlennek mondta ki magát s Lati-
novicsot vezérévé választván, elha-
tározta, hogy mindenféle erőszaknak
a végsőkig ellentáll.

E szabadcsapat 1849. év szeptem-
berétől 1850. év február hó köze-

péig a rézerdők rengetegében buj-
dosva, lelkes hazafiak titkos támo-
gatásával tartotta fenn magát.

De végre a hideg téli idő mosto-
hasága, a kimerültség és nélkülözés,
az osztrák kémek zaklatásai s az
osztrák üldöző csapatokkal vívott élet-
halál harcok megtörték s szigorú
feltételek mellett megadásra kény-
szerítették őket. E szabadcsapat vi-
haredzett katonáit aztán az osztrák
taktikai bölcsesség a távolabbi örö-
kös tartományokban különböző vad-
idegen ezredbe osztotta szét kény-
szer katonai szolgálattételre. Király
László néhány bajtársával együtt
Olaszországba a Radecky táborába
vitetett s ott, mint közhuszár osz-
tatott be egy lovasezredbe. Itt 5 évet
szervezett át. Öt év múlva mint
huszárőrmestert Galiciába vezényel-
ték, a hol előbb egy lebergi, majd
később egy krakkói huszárezrednél
szolgált. Az 1860 ik évet Bécsben
szolgált le. Végre 1861 tavaszán
kiszabadult az osztrák katonai rabiga-
alól s ismét hazatérhetett szülőfalu-
jába Zoványra, hol aztán családot
alapított s mint az igazság, szabad-
ság, az emberbaráti szeretet eszméi-
nek polgári életben is önzetlen har-
cosa, félelmet nem ösmerő bátor
szószólója és lelkes hive polgártár-
saitól nagyrabecsülve élt 1908. év
június hó 4-én bekövetkezett halá-
lág.

hessük és munkálkodásunkat céltudatosan végezhessük, óhajtandó, hogy a kereskedelmi miniszterium az ipar és kereskedelem egyes ágazatainak ismertetése végett létesítsen irodalmi kiadványozást, melynek termékeit füzetek alakjában, egy hetenként megjelenő és az ipari szervezkedés szolgálataiban álló folyóirattal együtt minden tanítónak, papnak, jegyzőnek és más kérelmezőnek is küldje meg ingyen.

Indítványozom tehát, hogy mondja ki az Udvarhelyvármegyei Tanító egyesület közgyűlése, hogy a magyar ipar felkarolása iránti tevékenységét úgy az Egylet, mind annak minden egyes tagja elsőrendű társadalmi kötelességének ismeri s ez alapon a) a magyar ipar fejlesztése — s így nemzeti vagyonsodásunk építése — érdekében úgy a Tanítóegylet, mint ennek irányítása mellett minden egyes tagja munkába áll; b) munkálkodását megkezdi: az ipari és kereskedelmi foglalkozásnak környezetében való részletesebb ismertetésével, ez alapon mentől több és jobb tehetségű tanoncot toboroz ezen pályákra; c) ezen tanoncok elhelyezése céljából egyesületünk Székelyudvarhely központtal székely tanonc-szerző és elhelyező bizottságot szervez, melynek a tömeges tanonc elhelyezésén kívül legközelebbi feladata a cél sikere érdekében Székelyudvarhelyen egy „Székely Tanonc Otthon” létesítése, hogy ezen nevelő internátus révén az aggodalmas és előítéletes szülők is megnyugvással adhassák gyermekeiket iparos és kereskedői pályára; d) a jól képzett iparosokat szövetségi alapon való közös műhely nyitására buzdítja s ezen törekvésüket telhetőleg irányítja és támogatja; e) törekvése egyik főcéljának tekinti, hogy a m. kir. kormány „Székelyföldi Ipari és kereskedelmi kirendeltséget” létesítsen s annak minden vármegye székhelyén legyen egy-egy megbízottja, aki a tanítóegylet ezen irányu munkálkodásának eredményét használja és használtassa fel a fontos nemzeti ügyünk támogatására, addig pedig egyelőre is az iparkamara egy-egy titkára küldessék ki ezen teendőknél végzésére, az illető vármegyék székhelyén való állandó lakással; f) végül mindezen teendőinek sikeres végeztetésére érdekében egyesületünk — elhatározásainak jelzése mellett — indítványozó kérelemmel járul a kereskedelmi miniszteriumhoz: az ipari és kereskedelmi foglalkozási ágakat részleteikben és előnyeikben ismertető irodalmi aktiv megindítása s a megjelenő kiadványoknak a tanítók, papok, jegyzők s a kérelmezők részére ingyenesen való megküldése céljából.

Hasonló tevékenység megindítása végett megkeresi az ország többi tanítóegyleteit és az Országos Bizottságot is. A kis és háziipar, a kereskedelem mezeje jórésztben még parlagon heverő ugar s mi nemzeti szent kötelességet teljesítünk, ha annak műveléséhez hozzáadjuk tehetségünket, minden jóakarattalunkat. Aljünk hát munkába!

Gyerkés Mihály,
ig.-tanító.

Székelyek a Hortobágyon.

Már haza szállingóztak a debreceni székely kongresszusnak legutoljára maradt vendégei is. Érdekes tapasztalatokkal, kellemesen töltött napok emlékével gazdagodva tértek vissza közénk. Alig győzik elmesélni nekünk, szegény itthon maradottnak mindazt, amit ott laktak és hallottak. Mi meg egészen elálmélkodva hallgatjuk, csak néha térit magunkhoz egy-egy merészebb nagyotmondásnál a kételkedés, hogy hát hiszen könnyű a messziről jöttek...

Annai azonban mindenképp igaz, hogy a mennyire egyazon eredetű nép között lehetséges, a székely és a hajdu-magyar egymással merőben ellentétek. Más nemcsak a vidékük, viseletük és életmódjuk, de mások jellemük, természetük is. A hortobágyi magyar az őszintébb, keményebb és önmagára hetykébb, a székely a kiismerhetetlenebb, a józanabb és furfangosabb. Így aztán nem alaptalan érdeklődéssel szemlélték meg az idevalók mindazokat az ottani szokásokat és viszonyokat, a melyeknek a néhány nap alatt tanulni lehettek. Épp úgy, a hogy az alföldiek találának az itteni emberek és szokásaik között sok mindent meglepőnek és sajátosnak!

Az igazi megismerkedés a kongresszust követő kirándulásokon történt meg. Különben a kongresszusról magáról a múlt alkalommal már beszámoltunk s talán nem is ez adta meg az ottidőzésnek a legkedvesebb és legemlékezetesebb jelentőségét. Megadta az az igazi kedélyes és szíves magyar vendégszeretet, melylyel a vendégek minden lépten-nyomon találkoztak.

A június 2-án rendezett hortobágyi kirándulás kedvező jelenségek mellett kezdődött, szép, tiszta nap volt és így kilátás lehetett arra, hogy a nálunk ismeretlen délibáb látványosságában is gyönyörködhetni fognak a vendégek. Ezt különben annál is inkább bizonyosra várhatták, mivel a debreceniek állítása szerint az már előre meg volt rendelve.

Koncz Aurél meg éppen részletesen tudni vélte, hogy e tekintetben milyen intézkedések történtek s erősen állította, hogy a debreceni színháznak erre a célra alkalmas összes díszleteit már jó előre kiszállították. Az idevalók azt állítják, hogy a kirándulás vége felé láttak is valamit, de mivel ez éppen a vége felé történt s közben jól mulattak, ettől és ittak (s nem csupán vizet) nem igen bizonyos, hogy az csakugyan délibáb volt-e, vagy valami egyéb...

A kirándulók, a kik közel 250-en voltak, vidékiek és helybeliek vegyest, reggel háromnegyed 9 órakor gyülekeztek a vásártéri állomásonál, honnan külön vonattal indultak a délibábos pusztára. A vonat egészen megtelt a résztvevők nagyszámu seregével, de azért mindenki kényelmesen elhelyezkedhetett a kupében. Körülbelül fél tizenegy volt, mire kérkeztek a hortobágyi állomásra. Itt Király Gyula tanácsnok fogadta és üdvözölte Deb-

reczen város nevében a kirándulókat, akik részéről Deák Lajos székely szövetségi elnök mondott köszönetet a szívélyes vendéglátásért. Ezután a kirándulók bevonultak a csárdába, hol zenészővel fogadták őket. Itt már várt reájok a villásreggeli. A csárda udvarán hortobágyi módra, szabadban rudakra erősített vasbográcso-ban főzték már a gulyások a gulyást. Az érdekes jelenetet ugyancsak meg-bámulták a székely vendégek.

A jókezdű kirándulók társaságokba verődve, betelepédtek a szénával behintett, ez alkalomból ügyesen fel-díszített, fedett étkezőbe a megterített fehér asztalok mellé s pár perc múlva felszolgálták a friss gulyást.

Reggeli után előálltak az egri káptalan szívélyességéből küldött hintók és a város gondosságából a közeleső Nagyivány községből rendelt ekhós és másforma szekerek. A társaság felkerekedett, hogy ki hova tud, kocsi-ra, szekerre üljön. Mikor pedig a rendezők kijelentették, hogy a kocsi-síra s a rugós, puhább ülésű szekerekre csak a hölgyek üljenek, mert férfiaknak ilyen nem jut, egy idevaló ismert férfiember szellemes tünődéssel sóhajtott fel:

— Istenem, hol tudnék egy szoknyát keríteni?

Hanem azért így is csak jól eltelt az idő, amíg célhoz értek. A pusztában vágató hosszú kocsisor, ritka érdekes látvány volt. Elöl hajtott a város négyes fogata. Utánna még hetvenkét hintó és szekér. Először a trépest mutatták be a vendégeknek, akik nem győztek eléggé gyönyörködni a szebbnél-szebb ménekekben, a tüzes vérű, pompás paripákban. Azután a törzsgulyát tekintették meg. Délután két óra tájban a hosszú kocsiszásban elfáradt és a nagy melegben eltikkadt kiránduló sereget egy kis árnyas alléban csapra ütött friss sör és friss péksütemény várta. Itt mintegy félórai pihenőt tartottak. Aztán még egy ménes istállót néztek meg. Találkoztak egy érdekes fogattal is. Egy derék debreceni polgár táncoltatta szekerebe fogva öt pompás loyát, négy pedig a szekér után volt kötve. Mikor pedig Técsy Ferenc, a mi rendőrkapitányunk megkérdezte tőle, miért fogott be ennyit, hetykén, félvállról vetette oda:

— Az' me' van...

A társaság három órára, a kitűzött ebéd-időre érkezett vissza a csárdába.

A déli vonattal Király Gyula tanácsnok figyelmességéből kérkezett Rácz Károly zenekara, a mely csakhamar olyan vidám hangulatot teremtett az amugy is kedélyes társaság között, hogy annak öregje, fiatalja táncra perdült. Ebédidő alatt az Irsay képviselő alsórákosi székelyei eljárták a „Csüddögölő”-t. Este fel 8 órakor szedelőzködtek össze visszautazásra a kirándulók, akik bizonyára mindenkor kellemesen emlékeznek a pompásan eltöltött napra. Dícséret és elismerés illeti Király Gyula tanácsnokot, ki ötletességével és mindenre kiterjedő figyelmességével biztosította a nap fényes sikerét.

Június 3-án, csütörtökön, Tokajra, 4-ikén pedig Kassára volt kirándulás. Az udvarhelyiek azonban már a

megelőző napon majdnem mind hazatértek; a résztvevőket mind a két helyen szíves fogadtatásban részesítették (az utóbbi kiránduláson utközben még Sárospatakon is nagy vendégség volt a tiszteletükre). Az elsők a híres tokaji borokat kostóltatták meg, a másodikok hazafias széd kíséretében Rákóczi sirjára helyeztek díszes koszorút.

Ezek után pedig a legutolsóknak maradt vendégek is elutaztak haza.

HIREK.

— **Kataszteri biztosok.** A pénzügy-miniszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a Kolozsváron állomásozó kataszteri igazgatóság működési területére vármegyénkből Balassy Sándor ábránfalvi, Jakabházy Samu székelykereszturi és Orbán Ottó báró székelylengyel-falvi lakókat ideiglenes minőségű kataszteri biztosnak nevezte ki.

— **A kormány és a székelység.** A debreceni székely gyűlésen a kölcsönös üdvözlések után Micseli Endre miniszteri tanácsos Kossuth Ferenc hazafias üdvözlését tolmácsolta és felkérte a kongresszus tagjait, hogy a miniszter üdvözlését a székely néppel is tudassa. A kereskedelmi miniszterium a székelység ügyét továbbra is azzal a szeretetteljes odaadással fogja szolgálni, amellyel azt eddig is előbbre vinni törekedett. A kereskedelmi kormány programjában benne van: a Székelyföldnek jó közlekedési utakat biztosítani, ezáltal az ipart, a kereskedelmet előmozdítani. 1910-re kilátásba helyeztetett a fenyéd-zetelaka-gyergyó-tekerőpataki törvényhatósági út államosítása. A Gyergyószentmiklós-Békás országhatárai közti tervei szintén készen vannak, úgy hogy remény van arra, hogy ez a fontos utvonal megépítéséhez még ez évben hozzáfoghatnak. A vasutgy terén is több reformot hoz be Erdélyrészen a miniszterium. A héjasfalva-székelyudvarhelyi vasutvonalon harmadik vonatpárt engedélyezett. Megnyitattott a madéfalva-gyergyószentmiklói vonal és folyamatban van a déda-szentmiklói vonal kiépítése és ezzel a székely vasuti hálózat egész Brassóig be lesz fejezve. De nemcsak a vasutpolitika terén, sőt a székely nép mentésére a kormány ez inasképzést elősegíti inasothonok alkotásával, s kisiparosokat segíyezi gépekkel, adományokkal. Közmuhelyeket állít fel és emellett módot talál a gyáriparr támogatására is. A székely nép érdekeit nézte a kormány a román kereskedelmi szerződés megkötésében is. Most már az erdélyi iparcikkeknél szabad az ut Románia felé és vámkedvezmények révén konkurrálhatnak nyugati iparcikkekkkel is. Egyébként — fejezte be szavait a szónok — legyenek meggyőződve, hogy az önk törekvéseit, melyek nem lehetnek mások, mint a székely népet kitartó szorgalomra s takarékoságra nevelni s ekként az ipari pályán való boldogulását biztosítani, Kossuth Ferenc mindenkor a legnagyobb elismeréssel fogja honorálni. (Lelkes éljenzés.) Az elnök köszönetet mondott a miniszteri tanácsosnak.

— **Társas-vacsora.** A székelyudvarhelyi törvényszék, járásbíró-ság és ügyészség birói és tisztviselői kara László Domokos ítélőtáblai bíró tiszteletére, nyugalomba vonulása és leg-

ORBÁN NAGY ÉS TAMÁS

elsőrangú cipőraktára Székelyudvarhely, Kossuth-u. 12. sz.

Elismert szilárd és elegáns készítményű női, uri és gyermek-cipők. Olcsó szabott árak. Képes árjegyzéket díjtalanul küldenek. **Valódi Kobrak-cipők gyári raktára.**

felsőbb kitüntetés alkalmából, folyó hó 19-én este 8 órakor kezdődőleg, a „Budapest”-szálló nagytermében társasvacsorát rendez. Egy teríték ára 5 korona. A résztvenni ohajtók aláírása végett íveket köröznek, amelyek meghívóul szolgálnak. Ilyen iv van lapunk szerkesztőségében és így az aláírásokat szintén elfogadjuk. Aláírások legkésőbb folyó hó 13-ig eszkezlendők.

— **Kitüntetett tanítók.** A közigazgatási bizottság tegnapi ülésében, Kuliszky Ernő, kir. tanácsos, tanfelügyelő javaslata folytán, elhatározta, hogy a miniszterhez felterjesztést intéz, hogy Péter János és Péterné László Anna alsóbol-dogfalvi áll. elemi iskolai tanítók részére igazgatói címet és tiszteletdíjat adományozzon. Nevezettek a tanítás terén 32 év óta működnek kiváló sikerrel és buzgósággal; ez a kitüntetés tehát mindenképpen méltó egyéneket ér. Ugyancsak a bizottság tegnapi ülésében úgy intézkedett, hogy Kállay Lászlár nyug. székelyzsombori ág. ev. elemi iskolai tanító fizetése 1000 koronára felemeltessék.

— **Uj postaügynökség.** A közigazgatási bizottság tegnapi ülésén Szobotka műszaki tanácsos előterjesztette, a kolozsvári posta- és távirda igazgatóság átiratát, mely szerint Vágás székellyel postaügynökség létesítetik, melynek körébe még Székelydobó és Béta tartoznak.

— **Kisdédóvó intézet Homoródmáson.** Az állami iskolai gondnokság kérése folytán a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén elhatározta, hogy a közoktatásügyi miniszterhez felterjesztést intéz, hogy Homoródmás községben kisdédóvó intézet létesíttessék.

— **Medeséri Miklós János** nyug. ref. tanító, életének 93-ik évében folyó hó 5-én elhalt Kisgalambfalván. Több, mint felszázadon át megszokás nélkül tanított. Temetése hétfőn d. u. általános részvét mellett történt meg Kisgalambfalván. Halálát többek között M. Miklósi József kolozsvári tud. egyetemi professzor, mint egyetlen fia gyászolja. Szívének gyermekded jósága, lelkének szinarany tisztasága sugározták be életét egy családi körben és tanítói működésében, mint magán érintkezésében.

— **Tanévi vizsgák a zárdában.** A székelyudvarhelyi püspöki leánynevelő intézet elemi osztályaiban az 1908—1909-iki évszázó vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg: Junius 16-án d. e. 8 órakor az I. osztályban. Junius 16-án d. u. 8 órakor a II. osztályban. Junius 17-én d. e. 8 órakor a IV. osztályban. Junius 17-én d. u. 2 órakor a III. osztályban. Junius 18-án d. e. 8 órakor az V. és VI. osztályban. Vizsganapokon a növendékek kézimunkái közzemlére kitétetnek. Junius 23-án d. u. 3 órakor záróünnepély tartatik külön kiadott műsor szerint. Junius hó 24-ikén délelőtt 8 órakor hálaadó istentisztelet tartatik. Ugy a vizsgákra, valamint a záró-ünnepélyre a t. szülőket és érdeklődő tanügybarátokat tisztelettel meghívja az intézeti előjáróság.

— **Kereskedelmi könyvelést, levelezést és más irodai munkákat** is Székelyudvarhelyt, az *esteli órákban* szakszerűen, mérsékelt díjazásért teljesít — jeles kereskedelmi érettségivel és több bank kitűnő bizonyítványával bíró *titkár*. Cím e lap kiadóhivatalában.

Méhészet.

Készítsünk mürajt.

Ragadjuk meg a jeleut és értéksüket, hogy biztosíthassuk a jövőt. Rossz időket élünk, rossz idők járnak még az ártatlan kis méhikékre is. A májusi fagy tönkre tette a gyümölcsfavirág nektárját és ugyan csak a májusi tartós szárazság miatt kopárok lettek a határok, gyéren nőttek a mező virágai és a szorgalmas méhek kedvetlenül szállnak egy virágról, más virágra, mert a virágok zamatos illata nem kecsegteti.

Ha benézünk a méhkaptárak belsőjébe, a kétségbeesés hangjai tolnak ajkainkra: Mi lesz a busan döngicsélő méhikkel, mert nincs méz. Uram segíts rajtuk. Nyitd meg a te egeidnek áldástíntő csatornáit s csepegtess édes nektárt a mézők virágai kelyhébe.

Miután ily kétes idő jár a méhekre, nem lesz lényegtelen, ha gondoskodunk arról, hogy a méheink a kellő időben szaporodjanak és a szükséges eleséget a télire begyűjthessék és a méhész fáradsága jutalmazására is egy kevés édes nektár jusson.

E célból ajánlom kezdő méhésztársaimnak, hogy készítsenek mürajt, mert így a méhek a mézidényt jobban felhasználhatják, a méhésznek meg nem kell lesnie a méhcsaládja rajzását s nem kell félnie a raj elmenéséről s ezáltal a méhállománya is gyarapodik.

Szükséges még a mürajkészítés azért is, a kinek a méhcsaládja arra való (már május utolsó hetében), mert a földmives is manapság korábban megkaszálja a réjtét, különösen ha az idő neki jár, mint hajdan s nem engedi, hogy a füve elvenüljön. Tehát a méhészetnek is alkalmazkodnia kell a körülményekhez, a korhoz.

A sokféle műrej készitési mód közül a kaptárral méhészkedő kezdők részére álljon itt az általam legkönnyebbnek talált.

Egy üres kaptárba teszünk lépés vagy lépkezdéses kereteket. Egy jó erős méhcsaládból kikeressük az anyát és amely kereten megtaláljuk, azzal beleszük az előkészített kaptárba, a két kaptárt megcsereijük. És most mi történik? A mezőről megérkezve hazatérő munkás méhek mind bevonulnak az üres kaptárba tett anyához. A régi kaptárba maradnak a fiasítások és a fiatal méhek, amelyek új anyát nevelnek a friss petékből. Így a méhcsalád fejlődése az új anya megtermékenyüléséig (körülbelül 28 nap) megszűnvn, ezt az időt a méhek a mézhordásra fordíthatják. A nyert mürajban is míg az anya kellő mennyiséget tojik, az időt szintén mézhordásra fordíthatják. Ily eljárás után mindkét méhcsalád a télire való eleséget a maga idejében beszerezheti és még a feleslegből a méhésznek is jut. E raj készitési ideje délelőtti 9 órától 11-ig, de lehet a nap más részében is készíteni.

E mürajt lehet még úgy is készíteni, hogy a készitendő méhcsaládból a kereteket a méhikkel együtt átrakjuk egy üres kaptárba, vigyázzunk az anyára. Az anyás keretet félre tesszük, vagy a kaptárban hagyjuk, ha nem hagyjuk benne, visszatesszük; tele rakjuk lépés, vagy lépkezdéses keretekkel, hová a másikkól

az öreg méhek hazamennek s készen a müraj.

Ragadjuk meg a jeleut és értéksüket, hogy biztosíthassuk a jövőt.

Kozma Miklós.

Nyilt-tér.* Kristálysó.

A legfinomabb és legtisztább hófehér **asztali-só**, a legszigorubb egészségügyi követelmények szerint előállítva.

Tápláló erejű! Étvágygerjesztő!

Nem csomósodik!

Kapható Székelyudvarhelyt, a só-nagy árudában.

* E rovatban megjelent közleményeknek sem alakja, sem tartalmaért felelősséget nem vállal a Szerk.

Kiadja: Betegh Pál villam-motoros könyv- és újsághirdető intézete.

Szám: 4098—1909. tkvi.

Hirdetmény.

Székelyfacsall községre nézve az 1892: XXIX. t.-c. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztévé ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-c. 15. és 17. §§-ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-c. 7. §. a és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. b) pontja alapján történt törlések érvénytelen ségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket *hat hónap alatt vagyis 1909. december hó 15. napjáig* bezárólag a telekkönyvi hatóságához nyujtsák be, mert az ezen hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-c. 16. és 18. §-ainak eseteiben ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat *hat hónap alatt vagyis 1909. december hó 15. napjáig* bezárólag a telekkönyvi hatóságához nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármily irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatóságához *hat hónap alatt vagyis 1909. december 15. napjáig* bezárólag nyujt-

sák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az említett bejegyzések csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól.

Székelyudvarhely, 1909. évi május hó 26-án.

Gyarmathy Ferenc
kir. tszéki bíró.

Külön szobát teljes el-látással **keresek** intelligens özvegnél vagy gyermektelen házaspárnál. Ajánlatokat a kiadóba „Keresztény” jellegével kérek.

Eladó cséplő- és herefejtőgép.

Első magyar gépgyárban készült **cséplőgép** teljes felszereléssel és **Unicum herefejtővel**, egész jó karban, eladó. Megtekinthető **Grosz Ignác** tulajdonosnál **Okládon**.

Ne vegyen addig épület fedéséhez anyagot, míg **a lugosi fedélcserep**

utólérhetetlen **előnyeit** nem ismeri. Egy négyszög méter fedéshez 15 drb szükséges. Csinos és tartósságban páratlan. Főrejtár: **Fekete Beniam** építkezői vállalkozónál Székelyudvarhelyt. megkeresésekre levélben válaszol.

BORI!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Szólóoltvány!

Régi szőlők hiányainak pótlására 2 éves gyökerű száza	20 K
Gyökeres fásoltvány	ezre 180 K
„ szepségihibával	90 K
„ zöldsoltvány	160 K
Sima	90 K
Gyökeres riparia portalis vastag	52 K
2 éves	40 K
Sima riparia portalis	18 K
„ vékony	8 K
Gyökeres hazai nemes vessző	30 K
Sima	10 K

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. — Arjegyzék ingyen. Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Borárak:

Gyöngyösi siller	HI.	32 K
Visontai	„	36 K
Gyöngyösi fehér asztali	„	34 K
„ pécenyé	„	38 K
Visontai Rizling	„	44 K
„ Muskotály	„	70 K
„ vörös bikavér	„	70 K

Székely I. József
Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

Udvarhelyvármegye Székelyudvarhelyi járás főszolgabirája.

Szám: 1152—909. szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye székelyudvarhelyi járáshoz tartozó szentegyházásfalvi segédjegyzői állás lemondás folytán megüresedvén, arra pályázatot hirdetek.

Évi javadalmazása 1000 korona.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványokat hozzám folyó évi június hó 25-ig nyujtsák be.

Székelyudvarhelyt, 1909. június hó 4-én.

Dr Demeter Lőrinc,
főszolgabíró.